

توسعه مشارکت زنان : راهی بسوی توسعه پایدار

بررسی‌ها نشان می‌دهد که علیرغم تلاش‌های جامعه بین‌الملل و تصویب معاهدات و پذیرش تعهدات مشترک نظیر کمیسیون مقام زن و مشابه آن، هنوز زنان در اکثر کشورها نتوانسته‌اند از حقوق شایسته برخوردار گردند.

همچنین ارزیابی‌ها بیانگر آن است که در وضعیت فعلی زنان در محورهای مورد مناقشه که فقر، خشونت، اقتصاد، اشتغال، قدرت و تصمیم‌گیری، حقوق بشر زنان، رسانه‌ها، آموزش، بهداشت و... را تشکیل می‌دهد، نه تنها در حد استاندارد نیستند بلکه در شرایط قابل تحمل نیز به سر نمی‌برند.

لذا برای بهبود به این وضعیت تلاشی فراتر و مضاعف مورد نیاز است. خصوصاً اینکه شرایط کنونی بستر تحول زنان و دختران را فراهم نموده است و متناسب با آن مطالب زنان در خانواده متحول گشته و دختران نیز به تبع مقتضیات زمان تغییر یافته‌اند. این تغییر آن‌چنان پرشتاب است که گاه موجب دغدغه می‌گردد در چنین شرایطی عمده‌ترین سوالی که به ذهن خطور می‌کند، این است که تا قبل از اینکه این نیمه زنده فعال و پرانرژی جامعه از همسویی و هماهنگی نیمه دیگر جامعه ناامید گردد چه باید کرد؟ به نظر می‌رسد با ایجاد تحولی فراگیر در حوزه فرهنگ و اندیشه می‌توانیم آثار نامیمون و ناخوشایند تحجر و کج‌اندیشی نسبت به زنان را زدوده و دغدغه تعالی و ارتقاء انسانی برای زنان و مردان را در سرلوحه عزم خود قرار دهیم. اگر عصر امروز را عصر مقاومت در برابر برتری جویی و زیاده‌طلبی و از سوی دیگر تلاش و تمایل جهانی به استقرار برابری و عدالت جویی بدانیم و رسالت تاریخی هم‌آهنگی و همگامی با این عزم جامعه بشری را بر عهده گیریم و هرگونه تبعیض و بی‌عدالتی جویی بدانیم و رسالت تاریخی هماهنگی و همگامی با این عزم جامعه بشری را بر عهده گیریم، هرگونه تبعیض و بی‌عدالتی که آثاری جز رنج، فقر و عقب ماندگی ندارد از میان خواهد رفت.

اگر باور داشته باشیم یکی از آشکارترین نمونه‌های بی‌عدالتی تفاوت در حوزه جنسیت و در میزان بهره‌مندی زنان در مقایسه با مردان معنا پیدا می‌کند. عزم هر انسان آگاه، مسئول و آزاد اندیش به تلاش در حذف تبعیض و از بین بردن بازمانده‌های تفکر مردسالاری و استقرار عدالت معطوف می‌گردد.

امروز جهان فهیم و اندیشمند انکار حقوق زنان و اعمال تبعیض به آنان را ظلم و ستمگری می‌شناسد و نفی حقوق و شئونات نیمی از پیکر خویش را غیر عادلانه و غیرعادلانه می‌شمارد. شک نیست که هرگونه برتری جویی نشانگر نیت استثمار و ارضاکننده روح غرور، تکبر، خودخواهی و منافع مادی است و تردید نمی‌توان داشت که هیچ ضعف و زبونی و ذلت و واماندگی و مهجوریت ذاتی انسان مورد رضایت خداوند نیست.

بی‌تردید زنان از مهمترین سرمایه‌های انسانی محسوب می‌شوند به نحوی که حضور آنان در عرصه‌های گوناگون تسریع‌کننده روند توسعه پایدار است. بدیهی است مشارکت آنان علاوه بر تامین مطالبات و نیازهای خود متوجه رفع نیازهای جامعه نیز خواهد بود.

و باید توجه داشت که نقش آفرینی زنان در خانواده و جامعه نشان از توانمندی و کارآمدی آنان دارد و شکوفایی استعدادهای پنهان آنان، افزایش گرایش به طی مدارج عالی تحصیلی و تلاش درخصوص حضور موثر در زمینه اشتغال اقتصاد و تصمیم گیری از جمله نمودهایی است که بیانگر جدیت و عزم زنان برای تحقق مطالبات خود است.

لذا با این پیش فرض که افزایش آگاهی و ژرفا بخشی به بینش زنان و مردان ضرورت تحول فراگیر جامعه در حال توسعه می باشد. دفتر امور زنان و خانواده وزارت نفت در صدد برآمد به منظور ارتقاء سطح آگاهی و اطلاع رسانی و آشنایی بیشتر مدیران و کارکنان صنعت نفت با مسائل و موضوعات زنان و خانواده ، سیاستها و برنامه های حوزه جنسیت همچنین اقدامات انجام یافته و در دستور کار مشاورت زنان و خانواده در حوزه های فوق ، اقدام به تهیه یک گزارش از توسعه مشارکت زنان در صنعت نفت در بازه زمانی سی ماه از دی ماه ۹۲ تا پایان شهریور ماه ۹۵ نماید.

امور زنان و خانواده وزارت نفت امیدوار است در سایه مساعی همه اقشار جامعه حقوق مسلم انسانها به خصوص زنان احیا و چشم انداز آینده با حضور پرشور و نشاط تمامی آحاد جامعه ترسیم گردد.

فاطمه تندگویان

سال ۹۶

گزارش سی ماهه : توسعه مشارکت زنان در صنعت نفت

(امور زنان و خانواده)

چالش ها	عناوین برنامه ها یا اقدامات انجام یافته
تحقق شایسته سالیاری	<ul style="list-style-type: none"> - احصا مشکلات زنان برای ارتقا - شناسایی زنان مستعد و برجسته - ارائه طرح ها و برنامه های عملی مناسب جهت ارتقا و مشارکت زنان شاغل در همه سطوح سازمانی - تدوین برنامه های توان افزایی زنان - طراحی و برگزاری دوره های آموزشی توان افزایی - الزام به حضور زنان در مجامع سیاستگذاری و برنامه ریزی - پیشنهاد بکارگیری زنان در سمت های مدیریتی - حضور مشاورین زن در هیئت مدیره ها شرکت های اصلی و فرعی
ایجاد فرصت های برابر	<ul style="list-style-type: none"> - شناسایی تبعیض های جنسیتی در فرآیندهای برنامه ریزی، سیاستگذاری و مدیریتی - شناسایی و طبقه بندی مشکلات شغلی زنان شاغل و ارائه راهکارهای مناسب - تهیه ابلاغیه های متعدد و برنامه ریزی جهت ایجاد فرصت های بهره مندی عادلانه زنان شاغل از منابع، امکانات، فرصت ها، مزایا و تسهیلات رفاهی و ورزشی جهت توسعه مشارکت اجتماعی و اقتصادی زنان از جمله: - ارتقا و ترفیع در شرایط برابر - افزایش مأموریت داخل کشور - افزایش مأموریت خارج از کشور - دستیابی به فرصت های برابر آموزش های تخصصی داخل و خارج از کشور - اصلاحات ساختاری برای توسعه ورزش زنان
اجرای قوانین و مقررات مصوب و پیشنهاد اصلاح مقررات	<ul style="list-style-type: none"> - بررسی و پیشنهاد بازگویی در ۹ مورد از مقررات مرتبط با زنان و خانواده از جمله : - برقراری مستمری پس از فوت زنان شاغل و بازنشسته - برقراری حق عائله مندی برای زنان شاغل مجرد - اجرای طرح تبعیت از همسر در وزارت نفت - بیمه فرزندان توسط کارکنان زن - کمک هزینه رفاهی مهد کودک
تامین رفاه زنان	<ul style="list-style-type: none"> - برنامه ریزی برای حل مشکلات حقوقی زنان و حمایت از جایگاه آنان - پیگیری دسترسی برابر به مجموعه های ورزشی و آموزشی صنعت نفت - برخورداری از امکانات و تجهیزات ورزشی متناسب با شرایط زنان - بهره مندی از امکانات و مربی مناسب برای ورزش قهرمانی - بهره مندی از ساعات ورزشی حین کار و ساعات مناسب - بهره مندی از اصول و شرایط ارگونومی مناسب زنان در محیط کار - (پیگیری) ایجاد و افزایش امکانات تفریحی - رفاهی - ورزشی - فرهنگی برای زنان و خانواده

<p>- برنامه ریزی به منظور تقویت نقش صنعت در فرهنگ سازی مصرف بهینه انرژی در سطح جامعه بامشارکت زنان</p> <p>- ارائه طرح بهره مندی زنان جوامع محلی از اجرای مسوولیت اجتماعی صنعت نفت</p>	<p>توسعه مسئولیت اجتماعی و فرهنگی صنعت نفت درحوزه زنان</p>
<p>- شناسایی مسائل ومشکلات خانواده های کارکنان وارائه راهکارهای عملی به منظور کاهش آسیب ها</p> <p>- شناسایی مسایل ومعضلات زنان سرپرست خانواده وارائه طرح های حمایتی</p> <p>- برقراری تعادل بین کار وزندگی زنان شاغل</p> <p>- تقویت امنیت روانی زنان</p> <p>- ترمیم وضعییت اقتصادی مادران کارمند(طرح کمک هزینه مهدکودک-ایجاد مهدکودک هم جوار)</p> <p>- ارتقای جایگاه خانواده بعنوان یک گروه مرجع برای ارتقای بهره وری سازمانی</p> <p>- ارتقای سطح مهارتهای زندگی دررابطه باکاهش مشکلات کارکنان وخانواده</p> <p>- طراحی برنامه های بهبودکیفیت زندگی خانواده های اقماری</p> <p>- ارتقای سطح آگاهی زنان ومردان درزمینه بهبود تعاملات رفتاری درخانواده</p> <p>- تجلیل از خانواده های شاهد وایثارگر</p> <p>- تقویت ارزش های اخلاقی وفرهنگ اسلامی دربین کارکنان زن ومرد</p> <p>- توسعه فرهنگ اسلامی واشاعه الگوی خانواده سالم</p> <p>- ارتقا سطح آگاهی خانواده های کارکنان</p>	<p>تحکیم وتعالی بنیان خانواده</p>
<p>- توسعه برنامه های مراقبتی در زمینه سلامت جسمی زنان</p> <p>- توسعه برنامه های مراقبتی در زمینه سلامت روانی زنان</p> <p>- ارائه برنامه های حمایتی درزمینه بهداشت ودرمان زنان آسیب دیده</p> <p>- ارائه برنامه افزایش سطح دسترسی به برنامه های مراقبتی و خدمات درمانی زنان</p>	<p>ارتقای سطح سلامت زنان شاغل (درمحیط کار) وخانواده کارکنان</p>
<p>- تعیین مشاورزنان وخانواده</p> <p>- ایجادشبکه مشاورین</p> <p>- ایجادکمیته راهبردی جهت تبیین وظایف مصوب مشاورین امورزنان(جلسات دوره ای)</p> <p>- همکاری وهماهنگی پیوسته با مشاور امورزنان درامورارجاعی وپیگیری مصوبات نشست دوره ای مشاورین</p> <p>- حضورمشاورین درمجامع سیاستگذاری وبرنامه ریزی وزارت نفت</p> <p>- توان افزایی مشاورین زن</p>	<p>نهادساختارمند برای رسیدگی به امورزنان وتحقق برنامه های حساس به جنسیت</p>
<p>- پیشنهاد وبرگزاری برنامه های فرهنگی،آموزشی واجتماعی به منظوراصلاح نگرش های عمومی (ازجمله نشست ها وکارگاههای آموزشی)</p> <p>- آگاهی بخشی به کارکنان زن درحوزه جنسیت ومطالبات جنسیتی</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - حضور فعال در جلسات و شوراهای سیاستگذاری و برنامه ریزی در راستای ترویج نگرش حساس به جنسیت - شناسایی نیازهای پژوهشی مرتبط با حوزه زنان، جنسیت و خانواده - همکاری در بازنگری و اصلاح قوانین و مقررات و دستورالعمل های لازم - ایراد سخنرانی و مصاحبه در جلسات و مجامع مختلف - شناسایی کتب مرتبط و توزیع آن - تولید نشریه و خبرنامه - تشکیل گروههای اجتماعی در فضای مجازی - ایجاد کتابخانه تخصصی زنان 	<p>نگرش های سنتی و نگاه تبعیض آمیز به زنان</p>
<ul style="list-style-type: none"> - ارائه پیشنهاد برای اصلاح و ارتقا برنامه های فرهنگی / هنری - ارتقا سطح خدمات فرهنگی / تربیتی برای فرزندان کارکنان 	<p>غنی سازی برنامه های اوقات فراغت زنان شاغل و خانواده های کارکنان</p>
<ul style="list-style-type: none"> - راه اندازی ۹ کارگروه تخصصی برای برنامه ریزی و تصمیم سازی متشکل از روسا و کارشناسان حوزه ستادی و شرکت های اصلی وزارت نفت - تدوین برنامه راهبردی توسعه مشارکت زنان و خانواده تا سال ۱۴۰۰ - تدوین شاخص های توسعه زنان و خانواده در برنامه ششم توسعه صنعت نفت - مشارکت در تدوین سند توسعه منابع انسانی وزارت نفت - مشارکت در بازنگری سند راهبردی ورزش وزارت نفت (منظور نمودن ماده توسعه ورزش زنان) - تحلیل وضعیت موجود زنان (در شاخص های جذب، آموزش، ارتقا، بازنشستگی و پیامد ها) و خانواده صنعت نفت (در مراحل تکمیلی است) 	<p>ایجاد رویکرد برنامه محور در حوزه زنان و خانواده</p>
<ul style="list-style-type: none"> - مصوب سازی ساختار امور زنان و خانواده در ستاد وزارت نفت - طراحی و مصوب سازی دوره های آموزشی با رویکرد جنسیتی و نظارت بر اجرای آنها در حوزه ستادی و شرکت های اصلی - طراحی و اجرای نشست های تخصصی با هدف آگاه سازی و تغییر نگرش مدیران و کارکنان - ایجاد شبکه مشاورین زنان و ارائه برنامه توان افزایی - تهیه بانک اطلاعات مدیران زن - راه اندازی و توسعه سایت "زنان نفت" - احصا اولویت های پژوهشی زنان و خانواده و مصوب سازی اجرای آنها در چهار شرکت اصلی - 	<p>ایجاد زیرساخت های لازم برای اجرای برنامه های توسعه امور زنان و خانواده</p>